

వాచస్పతి

మనరాతి మధురమైన కుందరస్వప్నం నుండి లేచి స్వర్ణలోకంలో తేలిపా తున్నట్లు తూల్కా వెళ్ళి గూట్లోవున్న అద్దం ముక్క తీసుకుని చూసుకుంది రాధ—

అతంగా అశగా. కుఖస్వప్నంతాలాకు మహదానందం ఊణంలో పలాపంచలేంది. కసిగా అద్దాన్ని గూట్లోకి విసిరి—మళ్ళీ కుక్కిమంచంలో వ్రాలి కళ్ళు తుడుచుకుంది.

ఎన్నాళ్ళగానో తపస్సు చేసుంటే— అందాల ఆ స్వర్లోకవాసిని ప్రత్యక్షమై మధుర మందహాసాన్ని చిలికించింది.

ఆ భువనమోహనరూపాన్ని చూశేక తన హృదయం కలకల విడిచింది.

“ఎందుకలా ఏనుసావ్! ఏం కావాలి రాధా!” అంది ఆ త్రిలోకసుందరి—తియ్యని కంఠంతో.

“నాక్కావల్సింది ఎవ్వరూ ఇవ్వలేదు!” నిరాశగా అంది రాధ.

“నా మహిమ నీకు తెలీదు” నవ్వింది ఆ జగన్నోహిని.

“నీ అందాన్ని నాకివ్వ!”
“నీ హృదయం నాకన్నా అందమైంది!”
“కానీ ఏం ప్రయోజనం! అది ఎవ్వరికీ కనబడదు.”

“దానివల్ల నవ్వు మేం లేజే?”
“నా బాధ నీకర్థం కాదు.”
“సరే! నా అందాన్ని నీ కిస్తున్నాను.”
ఆ సౌందర్యరాశి మాయమయింది.

అంతా మోసం! ఆ అందం తనకురాలేదు. చివరకు చేవతలుగూడా మోసం చేస్తున్నారు. రాధ బరువుగా మూలింది. వీలికంటపడ ఎలక ప్రాణరక్షణకోసం కలుసులోకి పరుగెత్తింది.

ఎందుకో ప్రాణంమీద అంతమోసా! అని పించింది రాధకు. హృదయం బాధలో మెలికలు తిరిగి పోతుంది.

కటికోలోనుండి వచ్చిన మూర్ఖుకిరణాలురాధ బాధను అర్థంచేసుకున్నట్లు వెచ్చగా మెలగా తాకాయి. ఎంతదూరంగా వెళ్ళేసి నా తన అంద విహీనం కూటిమాటికీ గురకొచ్చి గుండెనుబ్రదిలు చేశంది. తనెం అపకారం చేసిందనీ—లోకంలోని అందమహిమ తనంతా విర్చి—కరణామయడైన భగవంతుడు తనలో మూర్ఖుడు కి తనకన్నా పాపం చేసినవాళ్ళు ప్రపంచంలో యికలేరా? తనుచేసిన పాపాలకు యింత కన్నా కఠినమైన శిక్ష మరొకటి లేదా కి

రాధ

పోని తన బాధనంతా హృదయంలో దాచుకుని తన ఏడుపేదో తన ఏడుసుంటే చుట్టూవున్న వీళ్ళ కాకిగోలేటికి చూసిన వాళ్ళంతా తన్ను గూర్చి ఎగతాళిగా మాట్లాడే!

ఓ రోజున స్కూలునుండి వస్తుంటే కాలేజీపిల్లలు ఎదురయ్యారు. గుండె దడదడ కొట్టుకోగా నాలుగంకల్లో వాళ్ళను దాటింది తను.

"ఎవరా! ఆ హాలెన ఆఫ్ ట్రాయ్!" విద్యావంతుడొకడు ఆశ్చర్యం వటించి అన్నాడు.

తెక్కిన ప్రబుడులంతా పక్కనవ్వారు. తన ఒంటిమీదంతో తేళ్ళూ, జెడ్రులూ పాకినట్లయింది.

తన అనాకారితనాన్ని భరించేపాటి సంస్కారంగాడా యీ విద్యావంతుల్లో లేదా? ఆ ఒక్కవాక్యం వాళ్ళ కంటి ఆనందాన్ని చ్చిందో- దానికి వెయ్యి రెట్టబాధ తనలో కలుగుతుందని ఆలోచించేపాటి హృదయ వెకాల్యం లేకపోయిన పిదప ఎందుకొచ్చదువు? తగులబెట్టనా?

స్పష్టిలోని సౌందర్యాన్ని చూచి ఆనందించిన మానవుడు-ఆ స్పష్టికర చేతుల్లో నుండి వచ్చిన మరో అనాకారి వస్తువుపై సానుభూతి చూపి ఆ సర్వేశ్వరుని చిద్విలాసాన్ని అరంచేసుకునేపాటి సహృదయం లేకపోయిందో?

అయినా తన అనాకారితనం తన స్వయం కృతాపరాధం కాజే?

"రాధా! ఎప్పుడో తెలారింది! యింకా వదుకోనే వున్నావా?" ముందు గదిలో నుండి రంగారావు కేకపాడు.

రాధ బయటగాలేచి ముందు గదిలో కొచ్చింది.

రంగారావు ఆశ్రంగా వేపల్లో చేసి కోసమా వెతుకుతున్నాడు.

"నువ్వు పాసయ్యావు రాధా!" వేపల్లో నుండి తలెత్తి పట్టరాని సంతోషంతో అన్నాడు రంగారావు.

"నాకు తెలుసు" నిరీ పంగా అంది రాధ.

"ఏం తెలుసు!" ఆశ్చర్యంతో అన్నాడు రంగారావు.

"నే పాసవుతానని తెలుసు నాన్నా!" బాధగా నవ్వి అంది రాధ.

కూతురి ఆత్మవిశ్వాసానికి గుడు పెద్దవి చేసి నోరు తెరిచి చూసాడు ఎలిమెంటరీ స్కూలు టీచరు.

"నే వెళ్లి వేపరిచ్చి వస్తాను. కాఫీ పెట్టు రాధా!"

రాధ మాసంగా లోపలి కలిసింది.

ఎంకుకనో హృదయమంతో కోపంతో ఆసహ్యంతో నిండుకొన్నాయి.

విభవమైన బైలుపెట్టే నేతప్ప తనకుంటే చక్రవర్తిలా నిముష నిముషానికీ పెరిగి

పోతుంది. తన కోపాన్ని ఎవరి మీద చూపుదామన్నా మనుషులే కనబడరే! అనుకుంది రాధ!

వెరటోకలి ముఖం కడుక్కుని వంటింట్లో కొచ్చింది. బొగ్గులడబ్బాలోవున్న నాలుగే నాలుగు బొగ్గులు కంపటో చేసి ముట్టించి కాఫీకి నీళ్ళు పోటింది. నాలుగు బొగ్గులైనా రాధ హృదయంలా ఘట ఘట మండుతున్నాయి.

"కాఫీ అయిందా రాధా!" యెయ్యిలేని కుర్చీలో కూలబడుతూ అడిగాడు రంగారావు.

రాధ కామాటలు వినిపించినా వినే శితిలో లేదు.

కాఫీ కలుపుతున్నా-ఆలోచనలు శరవేగంతో పరుగెత్తిపోతున్నాయి.

'రాధా' అని ఎవరు పిల్చినా, గాయాన్ని గలిగినట్లు తన హృదయం జవ్వమంటుంది. తనకంటే అందమైన వేగు తగనిమాట నిజమే! కానీ అదీ తన తప్పకాదు. తనతో సంప్రదింపకుండానే తనకాపేరు పెట్టడం జరిగిపోయింది.

ఓ రోజున కాఫులో అలెండెన్ను పిలుస్తుంటే తను వెజెంటు చెప్పి కూర్చున్నాక-

"వేరు అందమే చెడిందిరా!" అన్నాడో కొంటెకోణంగి పెద్దన తనకు వినిపించేలా! వాడే పక్కనున్న కోతు లిద్దరూ పండ్లకి లించారు!

ఆరోజు తన హృదయంలో కలిగిన తుపాను వర్షనకు అతీతం!

ఇతర మనసులను బాధించి ఆనందించే ఆ రాక్షసాత్మకులను మనుషులలో లెక్క చేయడం పారబాటని తన వాళ్ళ మాటల్ను

వైద్యుడు:- (వెద్దమని తో)

ఈ కట్టుడుపళ్లను మామూలు పళ్లకన్నకూడ శుభ్రంగా వుంచుకోవాలి.

వెద్దమనిశి:-నాకు తెలిదా, డాక్టరు గారు? అనలుపళ్ల డోరికేవచ్చినవాయె, ఇవిబోలెడంత డబ్బుపోసి కొనుక్కున్నవాయె!

క. పెంటారెడ్డి (సర్వేపల్లి)

లెక్క చేయడం మానుకుంది. అయినా ఒక్కసారి హృదయం బాధపడ్తుంది, ఏడుస్తుంది-తనకు తిరగబడుంది! తను అందంగా తేనంత మాత్రాన అందమైన వేగు వెట్టుకోనుగూడా తనకు చాక్కులేదా? అందాన్ని ఆస్వాదించే అతిమెత్తని సౌందర్యభరితమైన హృదయాన్ని భగవంతుడెందుకిచ్చాడు మరి?

"ఏం చేసున్నావమ్మాం!"

"వస్తున్నా నాన్నా!" కాఫీగ్లాసు తెచ్చి రంగారావు చేతికిచ్చింది.

"చక్కెర లేదన్నావుగదా?" కాఫీ చప్పరిస్తూ అడిగాడు.

"ఊ.....పిన్ని గారిద్దగ్గర బదులు తీసుకున్నాను."

"అమాట మర్చిపోయావును" ఖాళీగ్లాసు రాధచేతిలో పెట్టా అన్నాడు.

రాధ సన్నగా నవ్వి లోపలికెళ్లిపోయింది.

రంగారావుకు మతిమరుపంటూ వుండదు గానీ-డబ్బు లేకపోవడమే మతిమరుపుకు ముఖ్యకారణం! పాదుట బదులుతీసుకున్న రెండు రూపాయల్లో ఓ అరవీసెడు చక్కెర తెదామని సంచి పట్టుకుని బజారు కళ్ళాడు. ఆ బొగ్గులమీదే బియ్యం కడిగిపెట్టి పిల్లలు తెచ్చిచ్చిన దోసకాయ తరగనాగింది రాధ.

"ఏమేవ్! రాధా! ఏంచేసున్నావ్?" చంకలో మూటతో తొంగిచూసింది పార్వతిమ్మ.

కళావిహాసంగావున్న రాధ ముఖంలో చిరునవ్వు తొణికిసలాడుంది.

'రా! బామ్మా! యిప్పుడేనా రావడం? ఆ త్రయ్యనాళ్ళు కులాసాగా వున్నారా?"

కత్తిపిటమీదనుండి లేచి అంది రాధ.

"అంతా బాగున్నారే! దాగ్లో కిన్నడు కనబడి చెప్పాడు నువ్వు పాసయ్యావటగదా?"

సంతోషంగా అంది పార్వతిమ్మ! రాధ ఏం సమాధానం చెప్పకండా ముసలావిడ ముఖంలోకి చూడసాగింది.

"ఏమిటే తప్పావా?" గాభరాగా అంది ముసలావిడ.

"ఉహూ! అలా ఎప్పటికీకాదు."

"నిజమేనేతల్లీ, నీ తెలివితేటలు నాకు తెలిదా! మీ ఆమ్మేవుంటే ఎంత సంతోషించేదా! ఇదో! ఇదో! మీ ఆత్మ పంపింది-మల్లెపూలు" పూలపొట్లం రాధ చేతిలో పెట్టా అంది. రాధ పూలపొట్లం తీసుకుని స్టూలుమీద పెట్టింది.

"అలాగున్నావే? తర్వాతేంచేస్తాట మీ నాన్న? పై చదువుకు పంపుతాడా?"

"ఉహూ! లేదు బామ్మా! ఉండు నీకు కాఫీ పట్టుకొస్తాను."

"ఇప్పుడేం అక్కర్లేనే రాధా! యింతకూ వీడెక్కడ?"

“బజారు కళ్ళాగు, అడుగు!”
 “అమ్మా? ఏమిట రావడం అక్కయ్య వాళ్ళంతా పులాసేనా?”

“అంతా బాగున్నాగు. ఏంటో అక్కడున్నా నన్ను మాటే కానీ తలీ తేని! - యిది ఎలాగుందోనని మనసంతా యిక్కడే!”

“మరి నే నేం చెయ్యను? మేం తాగే కలో గంజో నువ్వు తాగుతావంటే - అక్కయ్య నామాట వింటేనా? షేడ తనలో యిక్కడ నీకు అనుభవంగా వుండదని అక్కయ్య నిన్ను క్షణం తీసికెళ్ళ! నువ్వు అక్కయ్య మాటకు తాళం వేసిపి!”

“అవునా! వాళ్ళెవరో అంటున్న వాళ్ళు! ఎక్కడైతే ఏం? యిద్దరూ బిడలేగా!”
 “మాట విప్పి ఒక్కో వస్తువే బెటలపెట్టా అంది ముసలావిడ.

“అవునేవే! ఎలా చెప్పకున్నా సరి పోతుంది!”

“యిదో! రాధా! మీ అత్తయ్య నీకే చీర పంపింది.”

“యీ చీర నే కట్టుకుంటే దీని అందం కూడా పోతుందిమో!”

రంగారావు బాధగా చూసాడు రాధ ముఖంలోకి.

“అదంటే! చిత్రంగా చూట్టాడావు!”
 ముసలావిడ దండించింది.

“నీకు తెలీగు బామ్మా!”
 “చాలే! నోరూసుకో!”

రాధ చీర తీసుకుని లోపలికెళింది.

పార్వతమ్మ తను తెచ్చిన పప్పలూ కూర గాయలూ వంటింటోకి తీసికెళింది.

రంగారావు డాక్టరీ గో రమ్మాయికి ట్యూవను చెప్పేందుకు వెళ్ళాడు.

ముసలావిడ బావి దగ్గర కెళి రెండు చెంబులు నీళ్ళు పోసుకుని మడికట్టుకుని కుంపటిముందు కూర్చుంది. కుంపటివిడ పెట్టిన బియ్యం నీళ్ళూ సత్యాగ్రహంచేసి పట్టు అలాగే వుండిపోయాయి. బొగ్గులుంటేగా వుడికేందుకు! గిన్నె దించి బియ్యం మరి రెండుసార్లు కడిగి - బొగ్గుల కోసం చూసింది పార్వతమ్మ.

“బొగులేవూ!”
 “అయిపోయావ్!”

“అన్నం కూరెలా అవుతుంది?”

“ఆ బొగుంమీద అన్నమున్నా అయ్యంటే దోసకాయ పప్పడి చేనే సరిపోయేది”

ముసలామె బరువుగా మూలి
 “పోనీ! రాత్రి వంటకో” అంది.

ప్రక్కంటి కెళి చిన్నబుట్టనిండా బొగ్గులు తెచ్చింది రాధ.

కొడుకు ఆరికపరిస్థితికి పార్వతమ్మ చాలా కలవరపడింది.

“మీ అత్తయ్యకే కొడుకుంటే ఎలాగో నీమేళ్ళో చూడు ముళ్ళూ వయించేదాన్ని.”

రాధ ముఖంలోకి చూసి విచారంగా అంది ముసలావిడ.

“నేకుండడమే మేలయింది” రంగారావు లకు మగ్గునున్న గడపల్లో కూలబడ్డా అంది రాధ.

పొట్లకాయ తరుగుతున్న ముసలావిడ తలెత్తి చిత్రంగా చూసింది రాధముఖం లోకి. తో మ్మిదిన్నరకు రంగారావు భోంచేసి న్నూలు కళ్లెటప్పడు పార్వతమ్మ కొంగు నున్న రెండు రూపాయలు తీసి రంగారావు చేతిలో పెట్టి బొగ్గులు పట్టించుకురమ్మంది.

రాధ కంచంలో అన్నం పెట్టి తనింత తని గీతా పారాయణం మొదలు పెట్టింది ముసలావిడ.

ఆ సాయంత్రం యింటికొచ్చేటప్పడు ఓ అజా కూలీ యిచ్చి బొగ్గులు పట్టించు కొచ్చాడు రంగారావు.

ముసలామె ఓగంటలో వంట ముగించింది. రాధ షేడ్ లెటు వెలిగించి రెండు గదుల మగ్గు గడపల్లో పెట్టి - లెటుముందు కూర్చుని పాత న్యూస్ పేపరు తిరగయ్య సాగింది. ముసలామె ముందుగదిలో రంగారావు కూర్చోనున్న కుర్చీకి ప్రక్కగా చేర గిలబడి కొడుకుతో మాటలోకి దిగింది.

“రాధవిషయం ఏమనుకున్నావు? పెళ్ళి మాటేమన్నా ఆలోచించావా?”

“లేదమ్మా! డబ్బు కావాలా? వచ్చే అరవై భోజనానికే సరిపోకపోయే!”

“నర్సింగ్ కన్నా - టెనర్ ప్రెయినింగ్ కన్నా వెళ్ళా బామ్మా!” “వే పర్లొ నుండి తలెత్తి అంది రాధ.

“ఏంటి? నర్సుగానా? అవ్వ!” నోరు నొక్కుకుంది ముసలావిడ.

“ఏంబామ్మా! తప్పా?”

“తప్పా! తప్పన్నారా! నర్సుపని చెయ్యడం మన యింటా వంటా వుందా? నర్సుపని చేసి కిరస్తానీవాళ్ళలో కలిసిపోతావే! ఏవిట్రా యిది రంగా!”

“ఏవిటమ్మా!”

“నర్సు ప్రెయినింగ్ కు పంపిస్తావా?”
 “యింకా ఆమాటేం అనుకోలేదు.”

“ఇంక చదువు వొద్దూ - పాడ్నావొద్దూ చదువులు పూరయ్యక పెళ్ళిళ్ళు చెయ్యాలంటే ఎంత కష్టమో ఓసారి కళ్ళు తెరిచి నాలుగువెళ్ళూ చూసే తెలుసుంది. మీ చిన్నాన్న కూతుళ్ళు లేరా! కామేశ్వరీ - వారిజా - ముప్పయ్యేళ్ళు పెబడా అలాగే వుండి పాఠ్యాధికారీ మొన్న కనబడి పాపం కష్టాలన్నీ వెళ్ళిపోకున్నాడు. ఎందుకు చదివించానా అని యిప్పుడు బాధ పడు న్నాట్ట! రెండో సంబంధానికేనా మూడో సంబంధానికేనా యివ్వడానికే సిద్ధంగా వున్నాట్ట! విన్నావా?”

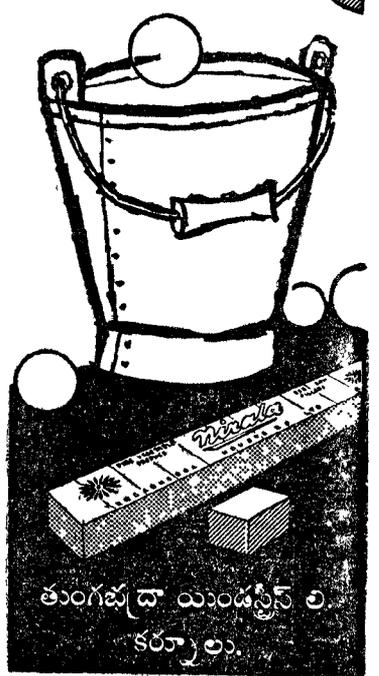
“అలాగా!”
 “అస లా వారిజమీదలే ఏంటేంటో”

బట్టలను ఎంతో శుభ్రముగా ఉతుకునుటకు

నిరాల

బార్ సబ్బు వాడండి

తుంగభద్ర యిండస్ట్రీస్ లి కర్నూలు.

ASP/N 2

కథలు పూరంతా చెప్పకుంటారు! నిజా నిజాలు ఆ భగవంతుడికే తెలియాలి మరి! నువ్వన్నన్నా చెప్పరా రంగా! పెళ్ళి కాకుండా ఆడపిల్ల యింట్లో వుండంటే నలుగురు నాలుగు రోకాలుగా చెప్పకుంటారు—”

“నీదంతా చాదస్తావా మమ్మా!” నవ్వి అన్నాడు రంగారావు.

“మీరన్నన్నా అనండి! నివ్వలేదే పాగ రాజుకుండంటారా?”

“లోకులు కాకులు బామ్మా! ఆ కాకి కూతలకు విలువలేదు” బెడలెట్టు వతి కొద్దిగా కొద్దిగా ఎక్కినూ అంది రాధ.

“మీ చిన్నాన్న ఆరోజు చేపే నామాట చెప్పినేనుకున్నాడా! ఈ రోజు అనుభవిస్తున్నాడు!”

“లోకంలో ఎంతమంది చదువుకోటంలేదు

రాధ

బామ్మా” వినుకున్నది రాధ.

“అందరి సంగతి మనకెందుకే తరీ! అసలు చదివించే శక్తి మీ నాన్నకు లేదు. ఏ అయ్య చెలిలోనో నిన్ను పెట్టేవాడి బరువు తీరిపోతుంది. ఎప్పటికైనా ఒకడి చేతిలో పెట్టాలిండేగా!”

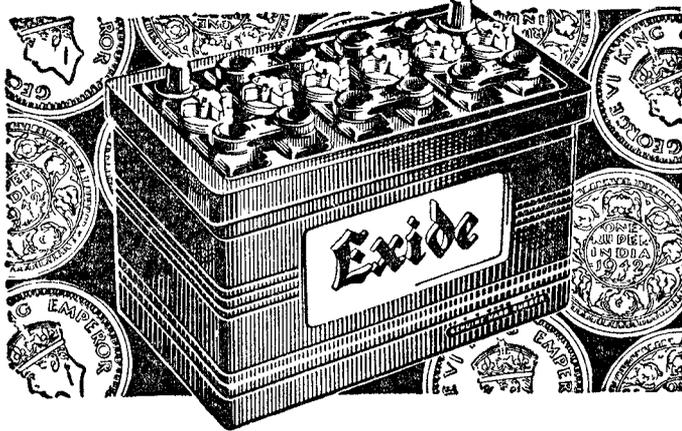
“నేను పెళ్ళి చేసుకోను బామ్మా!”

“అదే!” పార్వతమ్మ రంగారావు ఆళ్ళ ర్యంగా అన్నాడు.

“నాకు పెళ్ళేంటి!”

“దీనికి తెలివెక్కువైందిరా!” అంది మనలావిడ.

మీ సొమ్మునకు మేలైన విలువ

మీరు కొనుటకు వెచ్చించిన సొమ్ములోని ప్రతి రూపాయికీ ప్రతిఫలముగా మీకు నెలలకు తరబడి ప్రమనీయక, అధిక కాలం పనిచేసే బ్యాటరీయే సరసమైన ధరగల బ్యాటరీ. ఈ పనిచేసే నమ్మకంగా చేసేది నిల్వై ఎక్స్ ప్రెడ్ బ్యాటరీ. తయారీలో నిశితమైన పరీక్షలకు గురిచేయబడినది గాన, ఎక్కువ శక్తి నిల్వచేసి, శక్తివంతంగా పనిచేయునట్లు నిర్మింపబడినది.

- * అధిక కాలం మనగల నివి 95 అలాయి ప్లేట్లు
- * సామాన్యంగా చెడిపోని ఫోర్టిక్ సెపరేటర్లు
- * తాకిడికి తట్టుకొనగల గట్టి రబ్బరు కంటేయినర్లు
- ఇతర బ్యాటరీలు నిల్పినా ఇదిమాత్రం ఇంకా పనిచేస్తూంది

సిల్వర్ ఎక్స్ ప్రెడ్

క్లోరైడ్ & ఎక్స్ ప్రెడ్ బ్యాటరీస్ (ఈస్ట్రీక్) ప్రైవేట్ లిమిటెడ్. LBSC 21 మద్రాసు, ఆంధ్ర, కేరళ, మైసూరు రాష్ట్రములకు ప్రధాన ఏజెంట్లు. జనరల్ ఎలెక్ట్రికల్ కంపెనీ ఆఫ్ ఇండియా ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, మద్రాసు-2 (బాంబేలు. కోయంబత్తూరు, బెంగళూరు, సికింద్రాబాద్.

పార్వతమ్మ మాటకు జవాబు చెప్పకండా రంగారావు ఆలోచించనాగాడు.

మూడు సంవత్సరాలుగా తను చూస్తున్నాడు రాధ చెఖిరి ఒక విధంగా వుంది. ఎప్పుడూ ఏదో ఆలోచిస్తుంటుంది. పదేనిమిదేళ్ళ పిల్లలో వుండాలిన్న పుత్రాహంగానీ సంతోషంగానీ రాధలో లేవు. ఇన్నాళ్ళి గా రాధ అనాకారితనాన్ని గురించి తను ఎక్కువగా ఆలోచించలేదు. అసలు రాధ అనాకారితనా తనకళ్ళకు కనిపించనేలేదు. ఈరోజు ఆ అనాకారితనమే తన జీవనసమస్యగా తయారైందని తెలుసుకోడానికి ఆటే కాలం పట్టలేదు రంగారావుకు. తనంత అనాకారితనాకు తెలుసు - అందుకే పెళ్ళి చేసుకోనంటుంది - తను వొప్పకోవడం కొడుగానీ - తన్ను చేసుకోను ఎవ్వరూ యిష్టపడరని రాధకు తెలుసు. రాధ ఎంత అనాకారితనం తెలివిగలది! నివురుగప్పిన ఆ తెలివి తేలులు ప్రకాశింప చెయ్యాలంటే - దానికి సాధనం ఒకటే ఒకటి డబ్బు! డబ్బు కావాలి! తనదగ్గర డబ్బు లేదు. రాధ తెలివి తేలులలా అణగారి పోవాలిండే!

“ఒకే! ఎదిగిన పిల్లను అలా యింట్లో వుంచుకోనూడదురా! మనకు తినిగంటికు తగ్గ బొంతలా ఏదో ఒక సంబంధం చూసి ముజేసే సరిపోతుంది.”

రంగారావు దీర్ఘాలోచనకు అడ్డుపడింది ముసలావిడ.

“నాకు తెలుసమ్మా! కానీ ఏం చెయ్యాలి? ఈ కాలంలో డబ్బుంటే కోతికైనా పెళ్ళి చెయ్యొచ్చు!”

“లేని డబ్బు రమ్మంటే ఎక్కణ్ణుంచి వస్తుంది? మన అందుబాటులో వుండే సంబంధమే చూసుకోవాలి! మీ అక్కయ్యే పెళ్ళి ఖర్చు పెడానంది.”

“అదికొదమ్మా! దారిపహయ్యే దానయ్య కిచ్చినా వాడు రాధను చేసుకోను యిష్టపడదా?” కూతురి అనాకారితనాన్ని అంతకన్నా విడమర్చి చెప్పడం రంగారావుకు చేతకాలేదు.

“దానికేరా? బంగారంలాంటి బుద్ధి, తెలివి తేలులూ - అయినా కాస్త ఎత్తిలో లంటే సరిపొయ్యేది - ఈ నలరంకు మన యింటా వంటా లేదురా ఎక్కణ్ణుంచి వచ్చిందోమరి!” ఆళ్ళర్యపడింది ముసలావిడ. “తాతయ్య నల్లగా వుండేవాడుకాదా?”

“ఏం కళ్ళో! మీ అక్కయ్య వాళ్ళూగోనే ఒక సంబంధముంది - మూడో పెళ్ళి అనుకో! మాంభి స్థితిపరుడు! రమ్మని రాసే వచ్చి అమ్మాయిని చూశిపోతాడు.”

“మూడో పెళ్ళా!” గొణిగాడు రంగారావు.

“రాధ ఒప్పుకోదనా? దాన్ని ఒప్పించే భారం నాది”

“ఆ పెళ్ళి చెయ్యకుంటేనేం? యింటానే వుంటుంది.”

“ఎన్ని రోజులుంటుంది? మని ది రం కాళ్ళితిమా? తిర్యక్త దానిగతేం కావాలి!”

“ఏ క్రైయింకుకో పంపిలేదరి”

“నేనింతవరకు వాగింది నీకరంకా లేదన్న మాట! మళ్ళీ మొదటి కొచ్చావేం రా!”

పార్వతి మౌనము వహించింది.

“మరీ నువ్వు చెప్పేదేంటి?”

“నే చెప్పిందానో ఎంత నిజముందో కాస్త తీరిగా ఆలోచించుకో! డబ్బా! లేక బోయో! బోనీ సిల అందంగా వుందా అంటే అనాకారయో! యిక ఎలాంటి సంబంధం వాస్తుందనుకున్నావు?” రాధ బాధపడుతుందనూ లేకుండా చెప్పింది అరిచింది ముసలావిడ.

“అలాగని?”

“అ మాడు ముఖ్యు పజ్జే దానికీ మనకు ఎలాగో గౌరవం! పెళ్ళియిందనే దానికి పెళ్ళికొలేదనేదానికి ఎంతో భేదముంది. వూర్కొ ఆవేశపడక కాస్త ఆలోచించుకో!” పార్వతి మౌనము వహించింది. పార్వతి మౌనము వహించింది. పార్వతి మౌనము వహించింది.

అతను రాధను చూసాడు - ముందు కాస్త జంకిన మాట నిజమే! కానీ తిర్యక్త ఆలోచించాడు.

తనక్కావల్సిందల్లా ముందు భార్యల దొడ్లను బోషించడానికి ఆయా నాత్రమే! నాలుగు కేపుల్నుండి రావం దానీగా పని వాళ్ళు బైలుకు చేరవేసే వస్తువుల్ను కాస్త ఆపి ఒక కన్ను వాళ్ళపై వేసి యింటిని కనిపెట్టకోసుం డడం! అమ్మాయి తెలివైనదని చెప్తున్నార గనక అలాంటి పనులన్నీ క్రొద్దిగా చేయ గలదు. రాధ కూడా చూసింది. చూడాలనే ఆకలితో చూడకున్నా, యధాలాపంగా చూడడం తటస్థపడింది.

రాధ ఏనాడూ తన వైవాహికజీవితాన్ని గురించి సుఖస్వప్న సౌధాలను కట్టకోలేదు. అందుకనే తన తండ్రి వయసులో వున్న పెండ్లి కొడుకును చూసినప్పటి కూడా ఏమాత్రం కలవరపడలేదు. తనక్కావల్సిం దల్లా ఆ మాడు ముఖ్యు పజ్జేమే! బామ్మ అన్నట్లు తన కప్పుడు సంఘంలో ప్రత్యేక మైన ఓ సాసం లభిస్తుంది.

ఆడదైపుట్టక ఆ మాడు ముఖ్యు ఆవ సరమంటుంది బామ్మ!

తను యిన్నాళ్ళుగా ఆలోచించి చూసినా తనకు తోచిందికూడా అంతే!

రాధ పెళ్ళికి ఒప్పుకుంది.

రంగారావుకు యిదేమంత ఆశ్చర్యంగా తోచలేదు. ఇప్పుడెప్పుడే గధకు కాస్త ఆరమభుతున్నట్లునిపించింది రంగారావుకు. ముసలావిడ మనుమరా లి తెలివితేటలకు మరోమారు మురిసిపోయింది.

ఓవారంగోజులతిర్యక్త పెండ్లి కొడుకుకు గుండెబిట్ట కావడం చేత చనిపోయాడనీ ఎవరో వార పట్టుకొచ్చారు.

ఆ విషయం విన్న రంగారావు సంతోషించకండా వుండలేకపోయాడు.

రాధ నిర్వికారంగా వుండిపోయింది. మరో పది రోజులపాటు తిరిగి అతికష్టమిద మరో సంబంధం తేగలిగాడు రంగారావు.

రాధ అనాకారని అతను యిష్టపడలేదు. ప్రెస్సులో కాంపోజిటర్ ఒకరిను రాధను చూసి ఏడు వేలు కట్టుమీనే చేసుకుంటా నన్నాడు.

రాధకు నవ్వొచ్చింది. అప్పుడు తను అందంగా కనిపిస్తుండేమో!

మరో యిద్దరు పెండ్లి కొడుకుల్ని చూసి రాధ గ్రహించిన విషయం - డబ్బుంటే కొండమీద కొతికన్నా పెండ్లివుతుందనీ - తన అనాకారితనం ఏ మాత్రం పెండ్లికి అడ్డు పడదనీ, - కానీ ఆ “డబ్బు” తమకు సుదూరంలో వుండడం చేత యిక తనకు పెళ్ళి కాదనీ తెలుసుకొంది.

ఓ రోజున నిద్రలేచేసరికి వంటింటి నుండి

వంట్లో ఏదో జబ్బువున్నదనే అనుమానంతో ఒకానొక పెద్దమనిషి, ఒక డాక్టరు దగ్గరకు పరిక్ష చేయించుకుంటానికి వచ్చాడు. పరిక్ష చేయడం పూర్తయినపిదప, డాక్టరు...

“ఒక్క మతిమరుపు రోగం తప్ప, మీకు, ఇంకే జబ్బూ లేదండీ!”

పెద్దమనిషి:-మీరు చెప్పినంత మతిమరుపు నాకేం లేదండీ.

డాక్టరు:-అలాగైతే పోయిన సారి తమరు జబ్బుపడినప్పుడు, అయిన బిల్లు చెల్లించి వెళ్తారుగా!...

లంకా వెంకటసుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి (గుంటూరు)

కుంపటి వినరీన చప్పుడు ముసలావిడకూ, రంగారావుకు వినిపించలేదు. ముసలావిడ పెరడంతా గాలించింది. రంగారావు కంగారు అంతా యింతాకాదు.

రాధ యింటి ఎదురుదాబాలో వున్న సుందరాంగి యొక్క రాధ లేచిపోయిందనే వార్తను రాకట్లా వదిలేసింది.

అరగంట కాలా - వూరు చుట్టిచుట్టి వచ్చి రంగారావు గుండెల్ను బ్రదలు చేసిందా వార.

ముసలామె ముఖంలో కత్తివేసి నా నెత్తురు చుక్కలేదు.

“రాధ అలాంటిది కాదమ్మా! నీకు తెలిదు?” ఏడ్యలేక నన్నుగా నవ్వి అన్నాడు రంగారావు.

ఆ మాడో రోజు పాతికుళ్ళిలో కూలబడి రాధను గురించి తీవ్రంగా ఆలోచిస్తున్న సమయంలో పోస్టుమన్ ఓ ఉత్తరం యిచ్చి పొయ్యాడు - రంగారావు చేతికి. ఆత్రంగా విప్పి చదివాడు.

నాన్నగారికి-

నమస్కార ములు. మాటమాత్రమేనా చెప్పకుండా నే నిలా వచ్చినందుకు మీరు చాలా కలవరపడుతుంటారు. నిజమే! అడ ప్లి యింట్లో చెప్పకండా రావడం ఓమించ రాని తప్ప. కానీ ఏం చేయను?

“అయ్యో” పనికి నే వెళ్తానంటే మీ రెవ్వరూ ఒప్పుకోరని చెప్పకుండా రావలసి వచ్చింది. వచ్చే సంవత్సరం పిల్లే నర్సింగ్ కు పంపుతా నన్నారు. నేనీ పని చెయ్యడం బామ్మకిష్టం వుండను. కానీ గత్యంతరం లేదు.

నా జీవనగమ్యానికి మార్గం అందరిలాంటిది కాదని తెలుసుకోన్నాను. నాన్నా! భగవంతుని ప్రార్థనలో గడిపాకకు గూడా నాన ముంది. నేను అనాకారినే కావచ్చు. అంత మాత్రంచేత లోకానికి ఉపయోగపడకండా పోతానా? బామ్మను ఏం బాధపడొద్దని చెప్ప. ప్రక్కన నా అడ్రసు యిస్తున్నాను పిల్లలే ఓసారి రావలసింది.

ఇటు, రాధ.

రంగారావు బరువుగా నిట్టార్చి జాబు మదిచి తేబులో పెట్టుకున్నాడు.

“కానీ అందరూ అనుకోవడం రాధ లేచి పోయిందనేగా?”

జాబు విన్న ముసలావిడ కన్నీళ్ళు తుడుచుకుంటూ అంది: “చూడమ్మా! వినడం తప్ప, చూడం రాని ఈ పాడులో కానికి ఎందుకు భయపడావు? రాధ కాస్త అభివృద్ధిలోకి వచ్చాక ఈ లోకమే ఈ నోటి తోనే ఆకాశానికి ఎళుతుంది! అన్నీ తెలిసి బాధపడడం అవివేకం! రాధ చేసిన పని ఏనాటికీ చెప్పిది కాదు” సగర్వంగా నీధిగా కడు గేస్తూ అన్నాడు రంగారావు. ★